

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.364/2017/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Magyar Anikó ügyvéd

Az alperes:

Magyar Állam

Az alperes képviselője:

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (ügyintéző: dr. Tóth Gyöngyvér jogtanácsos)

A per tárgya:

Közigazgatási jogkörben okozott kár

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.172/2016/4/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 5.P.23.994/2015/14.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles külön felhívásra az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 1971. évi 10. törvényerejű rendelet 4. § (1) bekezdése alapján állt szolgálati

jogviszonyban. Kérelmére a munkáltató szolgálati jogviszonyát 2009. június 2-án megszüntette, és megállapította a szolgálati nyugellátásra szerzett jogosultságot, szolgálati nyugdíját havi 120.940 forintban állapította meg. Ezt a jogosultságot a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 2012. január 1-jei hatállyal szolgálati járandósággá minősítette át, amelyet 16%-os személyi jövedelemadó terhel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében az alperes 295.420 forint összegű kárának és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kár megtérítése, vagylagosan közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén. Kereseti álláspontja szerint az alperes jogellenesen vonta el a szerzett jogát a szolgálati nyugdíjra azzal, hogy a szolgálati nyugdíjra jogosultságát szolgálati járadékká minősítette, ezzel szerződést szegett.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest az alperes képviseletében eljáró Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részére 20.000 forint, továbbá a Belügyminisztérium részére 25.000 forint plusz ÁFA elsőfokú perköltség, valamint az államnak 15.700 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.
- [5] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest az állam részére 23.600 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.
- [6] A másodfokú bíróság a Pp. 50. § (1) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy a felperes által az alperes képviselőjeként megjelölt Belügyminisztérium helyesen hivatkozott a képviseleti jogosultságának hiányára. Az új Ptk. 3:405. § (2) bekezdése, valamint a 152/2014. (VI.6.) Korm.rendelet 109. § 3. pontja értelmében a nemzeti fejlesztési miniszter általános képviseleti jogosultsággal rendelkezik a Magyar Állam tekintetében. Miután a Belügyminisztérium a perben képviselőként nem járhat el, őt a másodfokú bíróság a másodfokú eljárásból mellőzte. Megállapította ugyanakkor, hogy miután a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium útján a Magyar Állam képviselete az első- és másodfokú eljárásban is biztosítva volt, a Belügyminisztérium képviselőkénti idézése nem tekinthető olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna.

- [7] A jogerős ítélet érdemi indokolása szerint a felperes az akkor hatályos 1971. évi 10. törvényerejű rendelet 4. § (1) bekezdése szerint nem szerződéssel, hanem állományba vétellel került jogviszonyba, amely jogviszonynak az alperes nem alanya, így nem szeghetett szerződést. Ezért a felperes elsődleges, szerződésszegésre alapított kártérítési igénye alaptalan. A vagylagosan előterjesztett, jogalkotással történt szerződésen kívüli károkozásra alapított kereseti kérelmet ugyancsak alaptalannak tartotta a másodfokú bíróság. Kifejtette, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a jogalkotás nem minősül a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységnek, így arra nem alkalmazhatók a polgári jogi kárfelelősség szabályai. A Ptk. 349. §-ának és 339. § (1) bekezdésének hatálya alá csupán a diszfunkcionális jogalkotás vonható, amikor a jogalkotó normatív szabályozási tárgykörben valójában egyedi döntést hoz, ezzel jogilag is jogellenesé válik a jogalkotó magatartása, amely kárkötelmi jogviszonyt keletkeztet a jogalkotó, valamint a károsult között. Ebben a kivételes esetkörben tartják a bíróságok az állam kártérítési felelősségét megállapíthatónak. A perbeli esetben azonban az Alkotmánybíróság a 23/2013. (IX.25.) számú határozatában vizsgálva a felperes által is hivatkozott tulajdonhoz való jogséremlme és diszkrimináció tilalma szempontjából a perben is kifogásolt törvény alkotmányosságát, arra a következtetésre jutott, hogy a törvény az alaptörvénnyel nem ellentétes, és az sem állapítható meg, hogy az diszfunkcionális jogalkotás eredménye lenne. Ezáltal a norma alkotás nem tartozik a Ptk. 349. §-ának hatálya alá, ezért a kereset a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén is alaptalan.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, tartalmilag annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen a keresetnek való helyt adás, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 64. § (2) bekezdését megsértve nem bocsátotta el kérelme ellenére a Belügyminisztériumot a perből. A jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével hiányosan megállapított tényállásból megalapozatlan következtetésre jutott. Az eljárás bíróságok megsértették a Pp. 221. § (1) bekezdését, mert az indokolás nem tartalmazza a bizonyítékok mérlegelése során figyelembe vett körülményeket, és nem foglalkoztak az eljárás bíróságok az egyenlő bánásmód követelményének sérelmével sem. A felperes kifogásolta, hogy a Belügyminisztérium részére az elsőfokú bíróság perköltséget állapított meg, továbbá a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium részére megállapított perköltséget is eltúlzottnak tartotta.

[9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan az alábbiak szerint.

[11] A felperes téves álláspontjával szemben a Belügyminisztérium nem alperesként vett részt a perben, így a nem megfelelő alperes perlésére vonatkozó Pp. 64. § (2) bekezdésének rendelkezése nem volt irányadó. A felperes vagylagosan előterjesztett kereseti kérelmei tekintetében a Magyar Állam képviselőjének tisztázása is eldöntendő kérdés volt. A bíróság a Pp. 50. § (1) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja a fél törvényes képviselőjének e minőségét, nem terheli azonban a bíróság kioktatási kötelezettség a törvényes képviselő személyének megjelölésére vonatkozóan. A másodfokú bíróság hivatalból vizsgálva az alperes képviselőjében eljáró törvényes képviselők e minőségét, megállapította, hogy a képviselő ellátására a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium valamennyi kereseti kérelem tekintetében jogosult, és miután a perben mindvégig részt vett, a Magyar Állam alperes képviselete biztosított volt. Önmagában az, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás során a Belügyminisztérium képviselőjét nem mellőzte, nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését megalapozná.

[12] A perbeli jogvita tárgya a felperes keresetei alapján elsődlegesen a szerződésszegéssel okozott kár, másodlagosan a közhatalmi tevékenység ellátása során a jogalkotással okozott kár megtérítése iránti felelősség vizsgálata. A másodfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének kimerítően eleget tett, a felperes kereseti kérelmeinek alaptalanságára vonatkozó álláspontját a szükséges és elégséges terjedelemben megindokolta. A perbeli jogvita szempontjából releváns tényállás nem volt vitatott, mindkét kereseti kérelem tekintetében jogkérdésben kellett döntenie. Ezért a jogvita érdemi elbírálásához a bizonyítás elrendelése és a bizonyítékok mérlegelése szükségtelen volt. Így nem sértette meg a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését.

[13] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[14] Ptk. 349. §

Záró rész

[15] Az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, áthárítható

felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2018. június 20.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AM

tisztviselő